



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 121/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária Bauer s. r. o., Dénešova 19, Košice, v menej ktorej koná advokát JUDr. Richard Bauer, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 545/15/8806 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“ alebo „obvinený“) pre namietané porušenie v záhlaví označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozhodnutím Okresnej prokuratúry Košice-okolie (ďalej

len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 545/15/8806 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z priložených rozhodnutí vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 Tp 80/2017 z 8. septembra 2017 vzatý do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Okresný súd poukázal na to, že 3. februára 2016 prebehol výsluch svedka [REDAKOVANÉ], z ktorého vyplynulo, že obvinený ho mal pred jeho výsluchom (ktorý sa konal 14. októbra 2015) ovplyvňovať v tom smere, aby na polícii nevypovedal a ak bude sankcionovaný pokutou, túto uhradí. Dňa 8. februára 2016 bol vo veci vypočutý [REDAKOVANÉ] st., ktorý o ovplyvňovaní obvineným pred výsluchom 14. októbra 2015 vypovedal zhodne ako svedok [REDAKOVANÉ]. Vzhľadom na to, že neskôr došlo k zrušeniu uznesení o vznesení obvinenia a vo veci bolo po tretíkrát vznesené obvinenie, bolo potrebné znovu realizovať výsluchy po vznesení obvinenia. Tieto výsluchy prebehli 31. júla 2017 a 21. augusta 2017. Z obsahu výpovede svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] st. vyplynulo, že pred výsluchom 31. júla 2017 ich obvinený navštívil a žiadal ich, aby odmietli vypovedať. Prisľúbil im, že zaplatí prípadnú pokutu za odopretie výpovede. V zmysle tejto dohody odmietli vypovedať. Vzhľadom na to, že po vznesení obvinenia je vždy potrebné vypočuť svedkov, ktorí v štádiu pred vznesením obvinenia usvedčujú určitú osobu zo spáchania trestného činu, a poukazujúc na kolúzne správanie sa obvineného, rozhodol okresný súd o vzatí sťažovateľa do tzv. kolúznej väzby.

3. Uznesením sp. zn. 4 Tpo 52/2017 z 26. septembra 2017 rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) o sťažnosti obvineného proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby tak, že túto sťažnosť zamietol. Krajský súd sa s okresným súdom stotožnil v tom, že v danom prípade existovali materiálne dôvody na vzatie sťažovateľa do väzby.

4. Dňa 31. októbra 2017 doručil sťažovateľ prostredníctvom obhajcu okresnej prokuratúry žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, resp. o nahradenie väzby. Uviedol, že 30. októbra 2017 bolo ukončené vyšetrovanie a k tomuto dňu boli vypočutí všetci

svedkovia, a to vrátane tých, ku ktorých ovplyvňovaniu malo zo strany sťažovateľa dochádzať, a preto už ďalej nie sú dané dôvody väzby.

5. Z podkladov okresného súdu (zápisnica o výsluchu obvineného z 30. novembra 2017 a trestný rozkaz sp. zn. 6 T 101/2017 z 30. novembra 2017), ktoré boli ústavnému súdu na jeho žiadosť doručené dňa 5. februára 2018, vyplynulo, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie na slobodu bola okresnému súdu odstúpená spolu s obžalobou 21. novembra 2017. Okresný súd nariadil na 30. november 2017 výsluch na rozhodnutie o väzbe, na ktorom bolo rozhodnuté o ponechaní sťažovateľa vo väzbe. Sťažovateľ sa vzdal práva podať proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť. Následne bola sťažovateľovi a jeho obhajcovi krátkou cestou doručená obžaloba a trestný rozkaz, avšak sťažovateľ sa vzdal práva podať proti nemu odpor. Vzápätí bol sťažovateľ príkazom samosudcu prepustený na slobodu.

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti napáda postup okresnej prokuratúry, ktorá podľa zistení jeho obhajcu ešte 20. novembra 2017 nepostúpila žiadosť doručenú 31. októbra 2017 okresnému súdu. Okresná prokuratúra sa žiadosťou zákonným spôsobom nezaoberala minimálne od jej podania 31. októbra 2017 až do 20. novembra 2017, teda celkovo 20 dní, ani ju nepredložila na konanie a rozhodnutie vo veci príslušnému okresnému súdu.

7. Sťažovateľ poukazuje na to, že ako obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie z väzby na slobodu. Poukazuje na znenie § 79 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého platí, že ak „prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť.“. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ako aj z rozhodovacej činnosti ústavného súdu podľa sťažovateľa vyplýva, že väzba má mať striktne obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. Článok 5 ods. 4 dohovoru zaručuje právo na to, aby bolo urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné. Sťažovateľ ďalej poukazuje na judikatúru ESLP, podľa ktorej sa za neprimerane dlhé jednostupňové konanie o väzbe považuje také konanie, ktorého dĺžka na jednom stupni presahuje dobu

troch týždňov (21 dní v prípade Sarban proti Moldavsku, rozsudok zo 4. 10. 2005, č. 3456/05, bod 120-124; 20 dní v prípade Butusov proti Rusku, rozsudok z 22. 12. 2009, č. 7923/04, bod 34). Základné právo iniciovať prieskumné konanie o zákonnosti, resp. dôvodnosti väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy je podľa sťažovateľa premietnuté aj do procesného práva obvineného žiadať o prepustenie z väzby a do úpravy postupu orgánov činných v trestnom konaní pri posudzovaní žiadosti podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku. Sťažovateľ zastáva názor, že v jeho prípade nie je o jeho žiadosti doručenej okresnej prokuratúre 31. októbra 2017 rozhodované v lehotách predpokladaných Trestným poriadkom, ako aj v zmysle jemu ústavou a dohovorom zaručených práv. Tým je prieskumné konanie o zákonnosti ďalšieho trvania väzby znemožnené, neprimerane predĺžené, nezákonné a v rozpore s ním označenými právami zaručenými mu ústavou a dohovorom.

8. Podľa názoru sťažovateľa je porušenie práv v jeho prípade, *«najmä s prihliadnutím na časový odstup od podania žiadosti o prepustenie z väzby po „stále neexistujúce“ postúpenie žiadosti okresnému súdu, z ústavnoprávneho hľadiska neospravedliteľné a netolerovateľné aj vzhľadom ku skutočnostiam, pre ktoré tu už niet dôvodu väzby, pretože všetky osoby, u ktorých mal byť kolúzny dôvod väzby... už boli vypočuté, pričom samotné materiálne dôvody väzby neboli takmer mesiac preskúmané a porušovateľ od 30.10.2017, kedy bolo skončené vyšetrovanie, reálne nevykonáva žiadne úkony, a teda nekoná „urýchlene“...»*. Pre nečinnosť a nesprávne rozhodovanie okresnej prokuratúry pociťuje sťažovateľ nedôveru v spravodlivý proces a má depresívne stavy, čo je umocnené tým, že mu od vzatia do väzby neboli povolené návštevy rodinných príslušníkov a blízkych osôb.

9. Sťažovateľ v závere uvádza, že v priamej súvislosti s konaním okresnej prokuratúry mu vzniká nemajetková a majetková ujma spočívajúca najmä *„v pocitoch totálnej neistoty a bezmocnosti zo stavu v namietanom konaní“*, ktorú vyčíslil na sumu 2 000 € a požaduje ju vo forme primeraného zadosťučinenia.

10. S ohľadom na už uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd konštatoval porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom a rozhodnutím okresnej prokuratúry v napadnutom konaní, priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 € a uložil okresnej prokuratúre povinnosť zaplatiť mu trovy konania.

II.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre

nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

14. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

15. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštatoval, že v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je, obdobne ako v čl. 5 ods. 4 dohovoru, obsiahnuté aj právo na neodkladné a urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby (III. ÚS 126/05). Ústavný súd tiež vyslovil, že primeranosť doby rozhodovania sa z hľadiska požiadavky urýchlenosti posudzuje podľa všetkých okolností prípadu. Požiadavke neodkladnosti, resp. urýchlenosti však spravidla nemôže zodpovedať doba konania presahujúca na jednom stupni dobu jedného mesiaca a nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 126/05).

16. Napriek tomu, že ústavná sťažnosť smerovala len proti postupu okresnej prokuratúry, ústavný súd pre účely posúdenia, či bolo o sťažnosti sťažovateľa, resp. o zákonnosti väzby rozhodnuté v primeranej dobe, zohľadnil aj konanie pred okresným súdom, v ktorom sa o tejto žiadosti rozhodovalo. Zo zistení ústavného súdu pritom vyplýva, že o väzbe sťažovateľa bolo rozhodnuté 30. novembra 2017 (v tento deň bol sťažovateľ zároveň prepustený na slobodu), teda necelý mesiac po podaní žiadosti o prepustenie na

slobodu. Keďže celková doba konania (od podania žiadosti o prepustenie na slobodu 31. októbra 2017 do rozhodnutia o nej 30. novembra 2017) v tomto prípade nepresiahla jeden mesiac, ústavný súd považoval toto konanie ešte za súladné s požiadavkami dotknutých ustanovení a z ústavnoprávneho pohľadu za akceptovateľné. Ani priesťah spôsobený okresnou prokuratúrou preto za daných okolností nespôsobil zásah do práva sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o väzbe.

17. Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, teda o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. februára 2018